

te voelen om er direct een spirituele les uit te persen of het op internet te delen. Je kunt ambitieus zijn in je werk én tijd maken voor de zaken die je ziel werkelijk voeden, zonder dat je meteen je ontslagbrief hoeft te schrijven om een geitenboerderij in Nepal te beginnen. Echte bewustwording is niet het krampachtig afzweren van de materiële wereld, maar het erkennen van de rol die die wereld speelt zonder dat het je hele identiteit opeet.

Het is mediteren en je rekeningen betalen. Het is de pijn, de vreugde en de frustratie voelen zonder jezelf te verliezen in een oceaan van ongefilterde emoties of ze direct te verdoven met spirituele clichés als: Alles gebeurt met een reden. De ongemakkelijke waarheid is dat het universum geen persoonlijke assistent is die met een notitieblokje klaarstaat om jouw wensen te vervullen. Het gaat je schulden niet wegtoveren en je toxische schoonmoeder zal niet plotseling veranderen in een goedgeefse fee omdat je een intentie in een stuk bergkristal hebt gefluisterd. Je bent zelf verantwoordelijk voor je eigen rotzooi, en dat is misschien wel de meest spirituele realisatie die een mens kan hebben.

De keuze voor de doorgang

De dood komt uiteindelijk voor ons allemaal. Dat is de enige ijzeren zekerheid in dit bizarre circus dat we het leven noemen. Maar de werkelijke vraag is niet wanneer we fysiek stoppen met ademen en in een kist verdwijnen. De vraag is hoeveel van onszelf we al hebben laten sterven terwijl we nog vrolijk rondliepen. Hoeveel dromen hebben we begraven onder een verstikkende laag verantwoordelijkheid? Hoeveel passies hebben we laten doodbloeden in de grijze armen van de routine?

Kies je ervoor om langzaam te verstenen in een comfortabele cocon van middelmatigheid, simpelweg omdat je te bang bent om de sprong te wagen naar een leven dat misschien rommeliger en onzekerder, maar o zo veel levendiger is? Of durf je die pijnlijke, maar noodzakelijke levende dood te omarmen? Het afsterven van alles wat je niet langer dient; van de overtuigingen die je klein houden en van de relaties die je emotioneel volledig leegzuigen.

De keuze is inderdaad aan jou alleen. En geloof me, de kosmos zit echt niet met een bak popcorn te wachten om te zien wat je besluit. Het universum is onverschillig; het is jouw show, jouw dans. Dus stop met oefenen voor de generale repetitie en begin in godsnaam met leven voordat het doek definitief valt en de lichten in de zaal uitgaan. Leef jij werkelijk om te leven, of ben je slechts aan het oefenen om te overleven in een wereld die je allang is vergeten?

3. De klachtenkoningen van kortingland

Er was eens een volk. Geen gewoon volk, nee... een hoogontwikkelde beschaving van coupon-knippende, prijs-vergelijkende en alles te duur vindende elite. Ze leefden in het mythische rijk genaamd Kortingland, een plek waar het geld niet stroomde, maar waar de valuta bestond uit tranen en verongelijkte blikken.

Elke dag begon met hetzelfde ritueel: de heilige scrol door applicaties als Bol.com, Zalando en AliExpress. Zodra ze een prijs zagen die hoger was dan een euro negenennegentig, klonk uit tienduizenden kelen tegelijk het nationale strijdlid: "Da's te duur!" Hun stembanden waren door het jarenlange scanderen zo getraind dat ze moeiteloos operazangeres hadden kunnen worden, maar nee, hun roeping was groter: klagen tot de onderste steen bovenkwam.

Het is een fascinerend schouwspel van cognitieve dissonantie. Dezelfde mensen kunnen namelijk zonder blikken of blozen zestien euro vijftig cent neerleggen voor een double frappuccino unicorn caramel cream met havermelk en een vleugje biologische gember. Waarom? Omdat het lifestyle is. Omdat de beker een logo heeft dat hun identiteit tijdelijk overeind houdt. Maar o wee als een zelfstandige zestig euro vraagt voor een persoonlijke dienst die uren voorbereiding, jarenlange ervaring en een flinke dosis expertise vereist. Dan verandert de lifestyle-consument plotseling in een verongelijkte vakbondsleider. "Hoezo moet ik betalen voor jouw energie, moeite, expertise, tijd, belasting en rekeningen?" vragen ze zich dan hardop af, met een verontwaardiging alsof je zojuist hun eerstgeborene hebt gegijzeld.

Het is alsof je bij de kapper gaat zitten en zegt: Doe maar gratis, ik heb toch maar drie haren. Ze willen het liefst een zesdaagse opleiding volgen, inclusief officieel certificaat, luxe lunch, individuele coaching én een oorkonde met glitter voor de schamele prijs van zeventien euro vijftig. Dat is toch normaal? denken ze dan. Ja, in Monopoly-geld misschien, maar niet in een wereld waar de huur gewoon in euro's betaald moet worden.

Deze mensen zijn de enigen die op een spirituele beurs uren in de rij gaan staan voor een gratis reading, om vervolgens na afloop een vernietigende recensie van vijf pagina's te schrijven omdat het niet diepgaand genoeg was.

Nou ja, wat wil je als je met je gratis Lidl-snor komt opdagen en verwacht dat iemand jouw getroebleerde ziel voor nop gaat analyseren alsof ze een soort Google Translate voor trauma's zijn? Het is de paradox van de moderne vrek: ze janken als iets geld kost, maar geven elk weekend driehonderd piek uit aan zuipen, inclusief drie pakjes sigaretten en een vette kebab waarbij de kip waarschijnlijk nog in therapie moet van het frituurvet waarin hij is verdronken.

Zodra iemand durft aan te geven dat zijn tijd waarde heeft, volgt de onvermijdelijke spirituele aanval: Oeh oeh, dat is niet spiritueel, hoor! Alsof verlichting automatisch betekent dat je de verhuurder van je pand moet afbetalen met glimlach-punten en een handjevol gedroogde salie. En dan komt de ultieme knaller, de dooddoener die elke discussie over zakelijkheid in de kiem moet smoren: Geld mag toch geen rol spelen in spiritueel werk? Nee, natuurlijk niet. Net zoals je je auto niet met benzine moet volgooien, maar met krachtige affirmaties. Ik ben onderweg naar succes! schreeuw je dan terwijl je met pech op de vluchtstrook van de A2 staat, terwijl je bankrekening al sinds woensdagmiddag zachtjes zit te janken in een hoekje.

Ze willen het hele pakket: coaching, healing, begeleiding, therapie, diepe inzichten en persoonlijke groei. En dan verwachten ze ook nog dat jij de volledige verantwoordelijkheid draagt als zij vervolgens werkelijk niets doen met de handvatten die je ze aanreikt. Oh, en vergeet de gratis goodiebag bij het naar huis gaan niet. Maar betalen? Nee joh. Ik voelde geen klik met jouw prijs, beweren ze dan met een strak gezicht.

Moraal van het verhaal? Als jij alles te duur vindt, vraag jezelf dan eens af of het object echt te duur is, of dat jij simpelweg te goedkoop denkt. Misschien oordeel je te snel zonder te weten hoeveel bloed, zweet en tranen iemand in zijn vakmanschap heeft gestoken om jou van je shit af te helpen. Soms kost iets geld omdat het waarde heeft. En als jij die waarde niet ziet, dan ben jij misschien simpelweg niet de doelgroep, maar slechts een toeschouwer met een lege portemonnee en een overvolle mening.

Oh nee hoor, jij bent niet puur en zuiver, want je vraagt geld voor je werk, hoor je ze dan sissen. Ja joh, want de bakker op de hoek bakt zijn brood natuurlijk puur voor de liefde voor de gist. De tandarts vult je gaatje uit puur spiritueel altruïsme. En de therapeut? Die luistert de hele dag naar jouw jeugdtrauma's voor het hogere doel van de karmische balans. Laat me niet lachen.